

**Izziņa iebildumiem/ priekšlikumiem par
“Plāns minimālo ienākumu atbalsta sistēmas pilnveidošanai 2022.-2024.gadam”**

Nr. p.k.	Lpp.	Esošā redakcija	Iebildumi/ priekšlikumi
1.	4.	<p>Savukārt relatīvās metodes piemērošanas gadījumā sociālās palīdzības minimums tiek noteikts kā konstanta proporcija no mājsaimniecību rīcībā esošo ienākumu mediānas vienam ekvivalentajam patērētājam vai no mājsaimniecību vidējiem ienākumiem.</p> <p>...relatīvā metode ir vislabāk piemērota sociālās palīdzības minimuma noteikšanai, jo nodrošina to, ka, mainoties ekonomiskajai situācijai valstī, mainās arī šis minimums. Relatīvā metode ļauj noteikt tādu līmeni, kas atbilst ekonomiskajai realitātei valstī konkrētajā brīdī”</p>	<p>Relatīvās metodes izmantošana daļai no personām, kuras saņem minimālos ienākumus, radīs paļaušanos uz paredzamiem ienākumu palielinājumiem, nevis motivēs iesaistīties savas sociālās un materiālās situācijas uzlabošanā. Turklāt fakts, ka minimālie ienākumu sliekšņi sākot no 2023. gada ikgadēji tiks pārskatīti, nemotivētību arvien padziļinās. Sekas tam paredzamas, ka palielināsies ilgstošo sociālās palīdzības saņēmēju skaits, palielināsies risks, ka personas, lai slēptu patiesos ienākumus, iesaistīsies ēnu ekonomikā, tādējādi radot risku valsts ekonomikai un tautsaimniecībai kopumā.</p>
2.	16.	<p>Ņemot vērā minēto, LM piedāvā minimālo ienākumu sliekšņu pārskatīšanu noteikt ikgadēji no 2023.gada, izvērtējot iepriekšminētos riskus un veicamos novērtējumus katrā jomā.</p>	

3.	19.	<p>Plānā ietvertajiem pasākumiem paredzama ietekme uz pašvaldību izdevumiem sociālajai palīdzībai un sociālajiem pakalpojumiem, kā arī citu nozaru sniegtajiem pakalpojumiem. Plānā ietvertie pasākumi ir noteikti, balstoties uz likuma „Par pašvaldībām” 15.panta 7.apakšpunktu, kas nosaka, ka pašvaldību autonoma funkcija ir „nodrošināt iedzīvotājiem sociālo palīdzību, sociālo aprūpi (sociālā palīdzība maznodrošinātām ģimenēm un sociāli mazaizsargātām personām, veco ļaužu nodrošināšana ar vietām pansionātos, bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu nodrošināšana ar vietām mācību un audzināšanas iestādēs, bezpajumtnieku nodrošināšana ar naktsmītni u.c.)”, ka arī uz likuma „Par pašvaldībām” 15.panta 9.apakšpunktu, kas nosaka, ka pašvaldību autonoma funkcija ir „sniegt palīdzību iedzīvotājiem dzīvokļa jautājumu risināšanā”.</p>	<p>Sākot no 2021.gada pašvaldību budžetam jau ir uzlikts milzīgs finansiālais slogs, lai realizētu visas prasības, ko izvirzījusi Labklājības ministrija. Neuzskatām par labu praksi, ko realizēja Labklājības ministrijas ierēdņi Sociālo un darba lietu komisijas sēdē, kas notika šī gada 3.martā Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (898/Lp13, 2.las.), protokola Nr.17., 8.priekšlikums, kas tika iesniegts nesaskaņojot ar pašvaldībām. Pašvaldībām netika dota iespēja plānojot budžetu paredzēt finanšu līdzekļus pārrēķiniem par mājokļa pabalstu.</p>
4.	19.	<p>Pasākumu un atbilstošā finansējuma piesaistes nepieciešamība ir pamatojama ar to, ka ļoti zema minimālo ienākumu sliekšnis veicina ienākumu nevienlīdzības pieaugumu, jo pārējās sabiedrības ienākumi pieaug, turpretim trūcīgākās iedzīvotāju daļas ienākumi paliek nemainīgi, kā arī tas veido nabadzības slazdu, jo pie tik zemiem ienākumiem cilvēku iespējas kļūt aktīviem un meklēt darbu ir ierobežotas, jo visi mājāsaimniecības ienākumi tiek novirzīti pamatvajadzību nodrošināšanai.</p>	<p>Nepiekrītam apgalvojumam,... pie tik zemiem ienākumiem cilvēku iespējas kļūt aktīviem un meklēt darbu ir ierobežotas...</p>

5.	19. un 20.lpp	<p>Papildus personām, kurām noteikts trūcīgas mājsaimniecības statuss, ir tiesības arī uz atvieglojumiem veselības aprūpē, tādējādi paredzams, ka Plāna ieviešanai būs ietekme arī uz veselības nozarē nepieciešamajiem izdevumiem šai mērķa grupai. Personām, kurām noteikts trūcīgas vai maznodrošinātas mājsaimniecības statuss, ir tiesības uz valsts garantētu juridiskās palīdzības saņemšanu, kas paredz arī atbrīvojumu no tiesas izdevumiem, kā arī par trūcīgām atzītām personām un lietas dalībniekiem – fiziskajām personām, kuras atbilstoši procesuālajiem likumiem ir atbrīvotas no tiesas izdevumu vai valsts nodevas samaksas, ir tiesības saņemt atbrīvojumus no tiesas sniegto pakalpojumu maksas.</p>	<p>Ņemot vērā atvieglojumus trūcīgām personām, kas norādīti Plānā, norādām, ka mākslīgi tiek veidots liels trūcīgo personu skaists, jo ar trūcīgas personas izziņu tiek nodrošināti labumi, kas nav tik pieejami, piemēram, strādājošai personai ar zemiem ienākumiem. Saņemot labumus kā trūcīgai personai netiek radīta motivācija personu savā dzīvē kaut ko mainīt, jo statuss paģēr daudz atvieglojumus un labumus. Sociālā sistēma netiek veidota, lai motivētu cilvēku uzlabot savu sociālo situāciju, jo to uzlabojot zaudē trūcīgas personas statusu un labumus, ko tas nodrošina.</p>
6.	22.lpp.	<p>Tabula Nr.2. Kopsavilkums par Plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai neieciešamo valsts un pašvaldību budžeta finansējumu (euro)</p>	<p>Saskaņā ar tabulā sniegto informāciju, pašvaldībām kopā plāna realizēšanai 2023.-2024.gadā katru gadu salīdzinājumā pret 2021.gadu būs nepieciešami 48,7 līdz 51,3 milj.,EUR.</p> <p>No 2021.gada, pārdalot pašvaldību budžetos novirzāmo iedzīvotāju ienākuma nodokļa daļu no līdzšinējiem 80% uz 75% un attiecīgi no 20% uz 25% palielinot valsts budžetā novirzāmo nodokļa daļu, kā arī citas darbaspēka nodokļu izmaiņas, visu Latvijas pašvaldību budžetos <u>2021.gadā netiks saņemti aptuveni 100 milj.EUR.</u></p> <p>Saistībā ar valdības pieņemtajiem lēmumiem, kas stājās spēkā no 2021.gada:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) izmaiņām minimālajā atalgojumā no 430 EUR/mēn. uz 500 EUR/mēn; 2) izmaiņām garantētā minimālā ienākuma līmeņa noteikšanā; 3) izmaiņām trūcīgas personas statusa noteikšanā; 4) izmaiņām valsts sociālā nodrošinājuma apmērā; 5) izmaiņām mājokļa pabalstu piešķiršanas un aprēķināšanas kārtībā; 6) plānoto pedagogu minimālās darba samaksas palielinājumu (no

			<p>pašvaldības finansējuma tiek apmaksātas ne tikai PII pedagogu algas, bet arī līdzfinansētas sporta skolu pedagogu likmes un interešu izglītības pedagogu likmes)</p> <p><u>pašvaldībām 2021.gadā būtiski pieauga izdevumi.</u></p> <p>Ņemot vērā augstāk minēto (pašvaldību ieņēmumu samazinājumu un pašvaldību izdevumu pieaugumu), vienlaikus ar Plāna turpmāku virzību apstiprināšanai ir jāvirza jautājums par atbilstošu palielinājumu pašvaldību budžetos ieskaitāmajai iedzīvotāju ienākumu nodokļa daļai.</p>
--	--	--	---